

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Tribvs Dagobertis Francorvm Regibvs Diatriba Godefridi Henschenii E Societate Iesv

Henschenius, Godefridus

Antverpiae, 1655

I Concilium Parisiense anno DCIV. Remense DCXXIV. Episcopi
Vesontionenses, Bituricenses, Cadurce[n]ses, Pictauenses, Lingonenses,
aliique. Sedes Elusana translata.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9599

cui Episcopi. Quorumdam ex his facta antea mentio est; sed tempora, quibus sacros Ecclesiarum thronos insedere, minùs rectè ordinata alibi sunt. Neque Conciliorum, quæ sunt ab iis celebrata, satis accurata ratio extat. Fuerunt ea, ob ciuilia identidem exorientia bella, vtcumque infrequentia, (nisi quorumdam sint acta memoriaque abolita) tamen illa quoque ad eorundem Regum illustrandam memoriam perquam accommodata. Horum ergo Conciliorum, & quorumdam Episcoporum (non omnium, sed qui eâ tempestate clarissimi fuere) seorsim hîc asserenda tempora, successionumque series est.

I

*Concilium Parisiense anno 1009. Remense 1014.
XXIV. Episcopi Vesontionenses, Bituricenses,
Cadurcenses, Pictauienses, Lingonenses, alijs.
Sedes Elusana translata.*

Væ de variis Episcopatibus Gallia, Episcoporumque Conciliis, præcipuè eorum ætate Regum habitis, quorum Chronologiam, genus, acta illustrauimus, sparsim fuissent sæpius repetenda, nec nisi perincommodè suis ponderari momenti seorsim potuissent; consultò in hunc locum seposuimus

fuius ad clariorem lucem seiuncto ab superioribus tractatu expensuri.

Incipimus à Concilio Remensi sub S. Sonnatio Episcopo, in quo tertius hic est Cānon: *Vt capitula Canonum Parisiis acta, in generali Synodo, in basilicâ S. Petri, Chlotharij Regis studio congregatâ, omni firmitate custodiantur. Vtinam hæc Parisiensis Synodus integra & lacunis expletis repræsentaretur!* Eam edidit Sirmondus, sed *unicum se eius exemplar, situ & carie multis locis exesum vel corruptum, fatetur reperisse. Septuaginta nouem adfuisse Episcopos ex veteri quadam Collectione tradit, quot in nullo Concilio sub Regibus Francorum primæ stirpis fuisse memorantur. Sed nec vnus quidem Episcopi nomen indicatur, subscriptionibus omnibus hætenus oblitteratis. Tempus Synodi huius Parisiis habitæ in titulo, & in Edicti Regij subscriptione, adnotatur, dies xv Kalendas Nouembris, annus regni Chlotharij xxxi, id est, Christi 10cxiv, quando post Theodeberti & Theoderici mortem, vniuersum Francorum imperium erat adeptus.*

Flodoardus lib. 2 Historiarum Eccl. Remensis cap. 5 agit de Concilio sub Sonnatio habito, & nomina Episcoporum, qui ei Concilio interfuerunt, exactè recenset, his verbis: *Romulfum in Episcopatu Remensi secutus est Sonnatus, qui Synodum celebrasse reperitur cum aliis quadraginta, vel eò ampliùs Galliarum Episcopis: vbi etiam S. Arnulfus Metensium Præsul inuenitur interfuisse, cum Theodorico Lugdunensi, Sindulfo Viennensi, Sulpitio Bituricensi, Modegisilo Turonensi, Senoco Elosanensi, Leontio Santonensi, Modoaldo Treuirensi, Cuneberto Colonensi, Richerio Senonensi, Donato Vesontionensi, Auspicio Augustodunensi, item Modoaldo Lingonensi, Ragneberto Baiocensi, Childoaldo Abrincatensi, Bertegisilo Carnotensi, Palladio Autissiodorensi, Gundoaldo Meldensi, Leudeberto Parisiacensi, Chainoaldo Landu-*

ni Clauati, Godone Virdunensi, Anserico Sueffionensi, Claudio Reienfi, Bertoaldo Cameracensi, Agomaro Siluanectensi, Cesario Aruernensi, Vero Ruthenensi, Agricolâ Gabalensi, Lupoaldo Moguntiacensi, V Villegifelo Tolosano, Constantio Albiensi, Namatio Ecolismensi, Rustico Caturcensi, Auderico Aufcensi, Emmone Arsetensi, Felice Catalaunensi, Hadoindo Cenomanensi, Magnebodo Andegauensi, Ioanne Pictaunensi, Leobardo Namnetico. EN XLIEpiscopi cum suis Sedibus accuratè expressi, qui simul eidem Synodo interfuerunt, cuius annum hîc inquirimus, hætenus perperam ab aliis obseruatum. Claudius Robertus in Galliâ Christianâ tamquam anno 10cxxxiv habitam sæpe allegat.

Ioannes Iacobus Chiffletius v. CL. par. 2 Vesontionis Archiepiscopus Vesontionenses enumerat: è quibus à seculo Christi septimo sequentes, iiq̄ue omnes Sanctis adscripti, hoc traduntur ordine sedisse: *Nicetius, Protadius, Claudius, Donatus, Migetius, Ternatius, Geruasius*. Vitam S. Nicetij damus VIII Februarij à pag. 168, Protadij x eiusdem mensis à pag. 412, de reliquis alibi acturi. Synodo huic Remensi interfuit S. Donatus xxv Episcopus secundum catalogum Chiffletij, qui de eo agens asserit, *Synodum Remensem non potuisse celebrari ante annum 10cxxxii, cum adhuc S. Claudius, nondum autè S. Donatus Vesontione sedebat*. Ipsum autem S. Claudiũ dixerat antè, electũ anno 10cxxvi, *pertasum deinde Archiepiscopalis curiæ, & priuata vite studio ductum, anno vi sui Episcopatus, Christi 10cxxxii aut 10cxxxiii ad S. Eugendi monasterium se recepisse: quod nunc ab eo S. Cladij appellatur*. Ferdinandus à Ryâ Archiepiscopus Bisuntinus in epistolâ ad Clerum suum anno 10cxxxix scriptâ, & vnâ cum Breuiario excusâ, præfatur se in eo edendo, *usum operâ industriâque piissimorum, simulq̄, doctissimorum virorum, adhibitisq̄ Sanctorum veris historiis*. In 10c Breui.

Breuiario ad vi Iunij ita incipit Lectio IV ad Matutinum: *Claudius de Salinensium Principum Palatinorum gente, liberalibus artibus & litteris sacris atque Ecclesiasticis apprime instructus, circa annum Christi sexcentisimum trigessimum sextus à Nicetio praefuit Ecclesiae Bisuntinae.* Addit Chiffletius & primum à Geruasio locum obtinuisse, ex plerisque catalogis haberi. Adde & consequenter quartum fuisse à Donato, quem illis annis, quos Chiffletius S. Claudio attribuit, sedisse mox constabit ex Synodo Remensi, cui interfuit, superstes tempore Chlodouei II, cuius anno V, Christi 1004 VIII, subscripsit exemptioni monasterij Fossatensis, adfuitque Concilio Cabilonensi sub eodem Rege habito. A posteris insertos annos Christi, vt alibi saepius monuimus, non admittimus.

Seuerinus Binius, in Conciliis anno 1004 1004 VIII editis, statuit hoc Concilium Remense circa an. 1003 tempore Honorij Papae celebratum, indicari tempus praesentia Arnulphi, Subpitiij, Cuniberti & Modoaldi Episcoporum. Sed hi simul pluribus annis Episcopi fuerunt. Sirmondus, in Notis fatetur, de anno Concilij nihil liquere. Refert tamen ad annum DAGOBERTI II, Christi 1003. Sirmondum sequuntur Miræus in Chronico Belgico, Labbeus in Synopsi historica Conciliorum Galliae, aliique. Rationem dant Sirmondus & Labbeus, quod Rusticus Episcopus Cadurcensis, quem septem tantum annis praefuisse arbitrantur, successorem habuerit. S. Desiderium fratrem anno VII eiusdem DAGOBERTI, Christi 1003. Verum dubius Sirmondus haec addit: *Quod si de annis DAGOBERTI sermo sit, quibus ante patris obitum in Austrasia regnabat, ceterior aliquantò Christi annus huic Synodo conueniet.* Est hic Desiderius, cuius epistolae ad DAGOBERTUM & Sigebertum Reges, varios Episcopos virosque illustres, extant: cuius Vitae xv Nouemb. dandæ duo nacti exemplaria sumus, alterum Tolosâ à Petro Possi-

no nostro transmissum, alterum à R. P. Francisco Boulartio Parisiis ad S. Genouefam Canonico Regulari & Reuerendissimi Generalis Canonorum Regularium Assistente cōmunicatum. Labbeus in Miscellaneis Curiosis cap. 3 § 6 partem illius Vitæ edidit, atque in eâ Regis DAGOBERTI de eo ad Episcopatum promouendo duo diplomata, alterum Episcopis & Ducibus missum, alterum S. Sulpitio Pio Archiepiscopo Bituricensi; à quo petit, *vt in sanctâ Paschali solennitate Desiderius debeat Pontificali benedictione esse consecratus.* Signatur diploma *sub die Idus Aprilis anno VIII DAGOBERTI,* Christi 100XXXV, quando suberant adhuc Cadurcenses Chariberto fratri, anno IX regni DAGOBERTI mortuo. Prætereà anno Chr. 100XXXV, Cyclo Lunæ IX, Solis XXVIII, litterâ Dominicali A, Pascha celebratum est IX Aprilis, & anno proximè sequenti, Cyclo Lunæ X, Solis I, litteris Dominicalibus GF, Pascha incidit in XXXI Martij, & sic Idus Aprilis neutro anno ante Pascha occurrerūt, priore incidere in Feriâ quintam post Pascha, posteriore in Sabbatum post Octauam Paschæ, quæ Dominica in Albis dicitur. Ast anno Christi 100XXXVII, DAGOBERTI X, Cyclo Lunæ XI, Solis II, litterâ Dominicali E, Pascha fuit XX Aprilis, & Idibus Aprilis Dominica Palmarum, quâ illa priuilegia seu diplomata fuisse signata, persuadent eadem S. Desiderij Acta, in quibus legimus *Regē DAGOBERTVM XVI anno regni sui obiisse & scepra regni duobus filiis Chlodoueo & Sigeberto reliquisse, ac Chlodoueam quidem regnum Francorum, Sigebertum autem Austrasiorum gubernasse: hisce Austrasiis tunc accesserunt Cadurci cum vicinâ Aquitaniâ I parte. Huius Sigeberti XVII regni apud Cadurcenses anno, Episcopatus autem sui XXIII sub die XIII Kalendarum Decembrium vltimum spiritum exhalauit Desiderius: qui fuit annus Chr. 100CLX, quando XXIII annos in Episcopatu complebat.*

complerat. Hæc de S. Desiderio, cuius Acta calculum annorum non omnino exactum habent; eiusque fracti Rustico potius septemdecim, quam septem annos esse attribuendos ex dicendis constat.

At Concilium illud Remense habitum esse sub Chlothario parente DAGOBERTI, hæc probant: primò *Ioanni Picta- uensi Episcopo*, qui huic Synodo adfuit, mortuo successit *Dido*, cui *Picta uensis urbis Prasuli à Chlothario Rege litterarum studio imbuendus S. Leodegarius in primis ætatis initiis traditus est: vt in huius Vitâ scribit Vrsinus, Picta uorum Pontifici Ansoaldo*, Didonis successori, inscriptâ. De Didone, qui ultra quinquaginta annos eam Ecclesiam rexit, suprâ egimus. Interfuit eidem Concilio Remensi *Modoaldus Episcopus Lingonensis*, cuius successor *Bertoaldus* in diplomate Chlotharij II promonasterio S. Benigni memoratur, teste *Claudio Roberto Lingonensi Presbytero in Galliâ Christianâ*. Subscripsit idem *Bertoaldus* Concilio Cabilonensi sub *Chlodoueo II*. Adfuit eidem Concilio *Senocus Episcopus Elosanensis*, de quo ita scribit cap. 54 *Fredegarius: Anno XLIII regni Chlotharij, Christi 10cxxvi, Palladius eiusq; filius Senocus, Episcopus Elosanus, incusante Aighinane Duce, quòd rebellionis VVasconorum fuissent conscy, exilio retruduntur. Erat ciuitas Elusattum metropolis Nouempopulantiæ, vt in Notitiâ prouinciarum & ciuitatum Galliæ, temporibus Honorij Augusti conditâ, traditur, & confirmatur in Capitulatione de Nominibus regionum Galliæ tomo I Chesnæi editâ. Quæ dignitas Elosanis ablata est, atque ad vicinam Ausciorum ciuitatem translata, Senoco, quantum colligimus, in exilium pulso. Neque enim deinceps vlla reperitur Episcopatus Elusani mentio: cuius Episcopi, qui ante Senocum sederunt, plures referuntur in Historiâ Gregorij Turonensis, & præcipuis Conciliis*

antè

antè in Galliâ habitis. De Sede Metropolitanâ Elufatium, eiusque translatione disputat Petrus de Marcâ lib. 1 Historiæ Bearnæ cap. 6 & cap. 25 de Senoci exilio: ante quod eius exilium Concilium illud Remis est habitum. Denique Flodoardus suâ narratione satis innuit illud ante tempora DAGOBERTI contigisse, dum caput sequens ita exorditur: *Post hunc beatum virum Sonnatiû, Leudegesilus, Attilæ Episcopi frater, tempore DAGOBERTI Regis, Episcopium rexit.* Accepit DAGOBERTVS Remos post ductam Gomadrudem vxorem, anno, vt diximus, *Chlotharij XLII, Christi 1000.* quo eodem anno, tempore verno, aut potiùs præcedenti 1000, Concilium arbitramur celebratum. Et quamuis *Sonnatius* sederit tempore *Brunechildis Reginae*, cùm quâ tradit Flodoardus *pro vtriusque partis opportunitate eum quasdam res commutasse*; tamen eû ad an. 1000 vixisse tempus successoris *Leudegesili* indicat, ac persuadet Sedes S. Sulpitij Pij Episcopi Bituricensis, qui eidem interfuit Remensi Concilio, S. Austregifilo xx Maij anni 1000 vitâ functo creatus Episcopus. Habuerunt SS. Austregifilus & Sulpitius Pius decessores in Episcopatu Bituricensi SS. Sulpitium Seuerum, Eustasium, & Apollinarem, quorum primus mortuus est anno *Childeberti Regis XVI, & Gunthramni xxx*, ergo Christi 1000, vt, qui tum temporis non procul inde viuebat, scribit Gregorius Turonensis lib. 10 Historiæ Francorum, in quâ annis Regum cap. 24 propositis, hæc subdit cap. 26: *Obiit & Sulpitius Bituricæ urbis Pontifex, cathedramque eius Eustasius Augustidunensis Diaconus est sortitus: vti xxix Ianuarij, die eius natali, diximus.* Ioannes Chenu Biturix, in Notitiâ Archiepiscoporum & beneficiorum diœcesis Bituricensis describendâ diligens & accuratus, tradit S. Eustasium eam Ecclesiam annos XII rexisse, extremumque diem obiisse pridie Kalendas Ianuarij,

Ianuarij, anno secundum calculum positum secundo & sexcentesimo ad finem dilapso. Huius successorem S. Apollinarem, probat idem Chenu annos IX sedisse, ac III, seu, ut alij volunt, II Nonas Octobris obiisse, ergo anno Christi 10CXI, assignato utrique tam Eustasio, quam Apollinari ultimo anno imperfecto: ut citius non potuerit eligi ordinarique Episcopus S. Austregisilus, quam sub dicti anni 10CXI finem. In huius Vita auctor coæuus hæc scribit: *Mortuo Bituricensi Episcopo Apollinari successus est Austregisilus, quam functionem duodecim annis præclare administravit, quemadmodum ab Angelo ei nocte illa fuerat predictum, cum primos fines urbis esset ingressus, & diluculo narravit Sulpitio Diacono, qui postea in Episcopatu ei successit, XX Maij, anno 10CXXIV vitam functo.* Hæc pluribus deduximus, quod auctores alij in annis S. Austregisili assignandis valde aberrent, & certus character Remensis Concilij inde etiam dependeat, cum multorum Episcopatum Galliae notitiâ.

I I

Concilium Cabilonense circa an. 10CL. Episcopi Parisienses.

PRæcipua Regibus Francorum, etiam primæ stirpis Merovingicæ, sedes fuit Lutetia, nobilior exinde facta: à cuius Episcoporum notitiâ, utpote magis suis Regibus familiarium, clarius reliquis Episcopatibus affundi lumen oporteret. Sed, quod mirandum est, neque horum Episcoporum catalogi mendis carent, post Democharem nostrâ ætate Parisiis editi à Iacobo Brulio in Antiquitatum Parisien-